

Dejanja, slava in denar

Preden se lotite branja, poskusite odgovoriti na dve vprašanji! Ali veste, kdo je Marko Breclj? Kaj pa Milko Mikola? Vzemite si še trenutek za premislek! Zdaj pa poglejte rezultate in ugotovite stopnjo svoje dovzetnosti za medijske manipulacije.

Na obe vprašanji ste odgovorili z »ne«: Odlično ste zaščiteni pred vzorci mišljenja, ki vam jih mediji dan za dnem vsiljujejo. Zgradili ste si visok obrambni zid, ki vas varuje pred indoktrinacijo, res pa je, da so zato vaša obzorja malce omejena v vseh pogledih. Ne veste namreč niti tistega, kar bi bilo vredno vedeti. Skratka, da bi se zaščitili pred plevami, ste se odrekli tudi zrnju.

Veste, kdo je Marko Breclj, ne pa tudi, kdo je Milko Mikola: Sodite v skupino ljudi (vse kaže, da najbolj številno) z izrazitim sindromom oslabljenega imunskega sistema, zaradi česar ste izredno na udaru medijskih vplivov. Ker ste tako rekoč brez vsake obrambe, ste zelo dovzetni za vsako okužbo, s katero mediji z oblikovanjem vašega mnenja oblikujejo tisto, čemur se pozneje uradno reče javno mnenje.

Odgovorili ste, da poznate oba: Spoznali ste, da škodo, ki jo trpite zaradi branja, lahko omilite samo s tem, da berete še več. Tako si krepite imunski sistem in ustvarjate distanco do vsebin, ki vam jih mediji sporočajo, in ohranjate kondicijo za avtonomno oblikovanje lastnega pogleda na stvari in dogodke.

Veste samo, kdo je Milko Mikola, ne pa tudi, kdo je Marko Breclj: Odlično obvladate zakonitosti manipulacije. Vendar ste si izbrali napačno tarčo. Poiskati si boste morali naivnejšo žrtev, ki vam bo verjela, da ste na obe vprašanji odgovorili tako, kot nas skušate prepričati.

O tem, kdo je Marko Breclj, pravzaprav ne bi bilo treba pisati, saj v Sloveniji ni nikogar, ki o njem tako ali tako ne bi vedel preveč. A naj vseeno ponovim - to je tisti koprski mestni svetnik, vodja koprskega mladinskega kulturnega centra in predsednik Društva prijateljev zmerne napredka, ki je na veliki šmarni ovil kemblje zvonov v koprski stolnici, tako da ti niso mogli zvoniti k slavnostni maši. Potem pa za medije izjavil, da je šlo pravzaprav za utišanje klerikalizma, ki da je temeljni slovenski ekoproblem. Tako imenovana akcija utišanja zvonov je bila le zadnji iz niza njegovih podvigov, s katerimi osrečuje slovenske medije, oblast in kulturo. Če bi bil Breclj samo ostareli pankar, ki skuša za vsako ceno zbuditi pozornost, bi njegovo dejanje zelo hitro izzvenelo. Ker pa se je, ob pomoči nekaterih somišljenikov, obvezovanja zvonov lotil šele potem, ko je imel na voljo snemalno ekipo nacionalne televizije, ki je njegov podvig ponesla v slovenske dnevne sobe, je bil odmev utišanja kajpada veliko večji. Poleg medijske podpore pa je dejavnost »koprskega zvonarja« deležna tudi izdatne finančne podpore. Medtem ko mu z ministrstva za kulturo kapne vsake toliko par sto tisočakov, je podpora občine stalna in obilna. Osem milijonov denarja davkoplačevalcev, kolikor jih je letos dobil iz občinskega proračuna, res ni podpora Breclju kot zasebniku, temveč mladinskemu kul-

turnemu centru, ki ga vodi. In prav to je najbolj absurdno. Problem namreč ni Marko Breclj kot zasebni glumač. Problem je to, da v družbi, kjer naj bi bilo medsebojno spoštovanje različno mislečih vrednot vsaj med mladimi, država »kot kulturnega, mnenjskega, duhovnega in še kakšnega voditelja mladih« podpira prav človeka, ki zmeraj znova poskrbi za podpihovanje nestrpnosti.

V osrednjem dnevniku nacionalne televizije pa nasprotno niste slišali kaj dosti o nemem drugem podvigu. Zgodovinar dr. Milko Mikola iz zgodovinskega arhiva v Celju je pet let zbiral in pripravljaj za objavo gradivo o povojnem partijskem preganjanju vernosti na Celjskem. Potem ko so bili po osamosvojitvi Slovenije dokumenti iz nekdanjega partijskega arhiva vrnjeni fondi okrajnih in občinskih komitejev ZKS (gradiva je bilo za kakšnih petdeset tekočih metrov), je opazil, kako zelo so si komunisti prizadevali zatreti versko življenje. Nabralo se je gradiva za dve knjigi; za eno z dokumenti s celjskega območja in drugo z dokumenti iz Posavja in Zasavja. Oboji pa pričajo o metodah, ki jih je partija uporabljala pri zastraševanju učiteljev, pri odvracanju mladine od vere, o dejavnosti uniformiranih pripadnikov ljudske milice pa tudi o delovanju civilnih ovaduhov, kakšni so se našli tudi med kolegi v zbornicah.

Po zakonu o arhivih in arhivskem gradivu so arhivisti dolžni dokumente, ki jih strokovno obdelujejo, tudi objaviti, sicer bi njihovo delo v resnici ne dalo pravega sadu. Tako je Milko Mikola obe knjigi pod naslovom Religija, cerkev in šola v dokumentih občinskih komitejev ZKS pripravil za objavo. Zgodovinski arhiv Celje je sprejel njegov predlog in za finančno pomoč zaprosil ministrstvo za kulturo, ki pa je možnost financiranja zavrnilo. Pričevanja bi tako obležala na policah arhiva, ko avtorju ne bi ponudila pomoči celjska Mohorjeva. Mikola se je odpovedal honorarju in prevzel odgovornost za kritje stroškov, če knjigi ne bi šli dobro v prodajo. Upamo, da je med Slovenci vendarle dovolj takih, ki so na v začetku zastavljeno vprašanje odgovorili, da poznajo oba - tako Breclja kot Mikola - in torej vedo, da lahko škodljive vplive medijev zmanjšajo samo z več branja in bodo knjigi kupili.

Če že ne moremo pričakovati, da bodo organizirali protest pred ministrstvom za kulturo in zahtevali preusmeritev davkoplačevalskega denarja v projekte, ki odkrivajo resnico o naši preteklosti, namesto v tiste, ki ovijajo kemblje v tapison, prihodnost pa v meglo. Potem pa bi lahko krenili še do ploščadi pred nacionalno televizijo in povprašali, zakaj kot po pravilu zmanjka minut za tiste, ki počnejo pomembne stvari, medtem ko se vedno najde čas za one, ki guncajo afne.

Zlata Krašovec je publicistka in novinarka Kmečkega glasa.

ZLATA KRAŠOVEC